

Liberecký kraj chce pokračovat v odstraňování starých ekologických zátěží



10. 03. 2023 12:48

S likvidací starých skládek a pozůstatků činnosti průmyslových podniků bude kraj odborně i finančně pomáhat. O pomoc mohou požádat vlastníci pozemků, obce i právnické osoby s omezením na malé podniky, jejichž lokalita se nachází na území Libereckého kraje. Zvýšená pozornost má být věnována lokalitám umístěným v povodí vodárenských toků, v ochranných pásmech vodních zdrojů nebo údolních nivách, kde stará ekologická zátěž představuje významné riziko pro člověka i přírodní ekosystémy.

„Likvidace starých zátěží je běh na dlouhou trať. Řešíme v tuto chvíli více projektů v rámci celého Libereckého kraje. Například v Srní u České Lípy se podařilo sanovat velmi nebezpečné pozůstatky impregnace železničních pražců, proces je tam po pěti letech téměř u konce,“ uvádí radní pro resort životního prostředí a zemědělství Václav Židek. *„Celkové náklady se vyšplhaly na 87 milionů korun, z nichž 74 milionů poskytl Státní fond životního prostředí a Liberecký kraj přidal dalších 5,8 milionu. Jsme připraveni pomoci smysluplným projektům, které zasažené lokality ozdraví.“*

Neřízené ukládání komunálního odpadu, problematické chemikálie ze zemědělské i průmyslové činnosti, např. skláren či galvanoven. To vše představuje starou ekologickou zátěž (SEZ) s vysokým rizikem pro člověka. Cizorodé znečišťující látky z podzemních vod a horninového prostředí jsou jedovaté a mohou způsobovat rakovinu.

Pro kontrolu znečištěných míst a hodnocení akutních nebo potenciálních rizik těchto lokalit vznikl systém evidence kontaminovaných míst (SEKM), do kterého se v průběhu let 2019–2021 systematicky sbírala data o zasažených místech a ekologických újmách. Systém SEKM v tuto chvíli eviduje v Libereckém kraji zhruba 470 záznamů. Z nich polovinu tvoří staré skládky odpadu (vzniklé před rokem 1989) a další pětinu hodnocených míst tvoří například znečištěné průmyslové areály.

Evidovaná místa byla roztríděna dle naléhavosti řešení na akutně rizikové, potenciálně problematické a na lokality bez nutného zásahu. Více než 380 míst spadá mezi potenciálně

problematické a je potřeba zpřesnit rizikovost těchto málo probádaných lokalit.

Sanace SEZ v Česku mohou být financovány ze tří hlavních zdrojů. Pomoc nabízí stát prostřednictvím jednotlivých resortů (především Ministerstva životního prostředí), nebo v případě bývalých národních podniků tzv. ekologickými smlouvami. Významnou pomoc lze získat z evropských peněz. Především u starých ekologických zátěží bez známého původce znečištění nebo nejasného právního nástupce spolufinancuje sanaci SEZ Operační program životní prostředí (OPŽP).

Hledat cesty pro spolufinancování přípravy, samotné sanace i následného monitoringu je pro žadatele vzhledem k nákladnosti sanačních projektů nutné. Se sanací SEZ chce nadále pomáhat i Liberecký kraj, proto mohou žadatelé vedle zmíněných národních a evropských dotací využít také spolufinancování svých projektů krajskými penězi. V minulosti této možnosti využily jak obce, tak i soukromé společnosti.

Formou spolufinancování chce kraj podporovat přípravné fáze i samotné sanace SEZ. Maximální částka podpory může u jednoho záměru tvořit až 15 milionů korun s maximálním ročním čerpáním do výše 3,5 milionu korun. Pro více informací se žadatelé mohou obracet na administrátora dotace, kterým je odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje.